Quddiem l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

Kaz Nru. 004/2016

NE ('l-ilmentatur')

vs

Bank of Valletta p.l.c. (C2833)

('il-provditur tas-servizz', 'BOV' jew 'il-Bank')

Seduta tat-12 ta' Settembru 2018

L-Arbitru:

Ra l-ilment li qed isir kontra l-provditur tas-servizz li jittratta l-investiment fil-La Valette Multi Manager Property Fund ("LVMMPF" jew "Fond"), sottofond tal-*La Valette Funds SICAV p.l.c.*.

L-ilmentatur ghamel investiment fil-LVMMPF ta' €18,750 fis-27 ta' Frar 2007.[1] Gie sottomess li huwa tilef flusu fl-investiment minhabba l-immanigjar hazin tal-Fond mill-*Fund Manager* u li l-Bank ma tahx lura l-ammont shih tal-investiment tieghu.[2]

L-ilmentatur kien avvicinat minn impjegati tal-BOV biex jaghmel l-investiment fil-Fond u strah fuq il-parir taghhom.

---

[1] A fol 82
[2] A fol 7

L-ilmentatur accetta l-Offerta mill-Bank ta' 0.75 kull sehem u ircieva s-somma ta' €12,006.69.[3] L-ilmentatur ircieva wkoll pagament ta' €3,862.66,[4] mill-Bank wara r-*review* tal-*file* tieghu minn Marccus Partners and Mazars Group.

Qieghed jintalab li l-ilmentatur jiehu l-ammont kollu li investa fil-Fond.[5]

Ra r-risposta fejn il-provdituri tas-servizz wiegbu:

"L-ilmentatur identifika lill-Bank bhala l-provditur tas-servizzi finanzjarji li kontrih dan l-ilment tressaq. Peress illi ma' l-ittra annessa ma' l-ilment hija msemmija wkoll il-VFM, il-VFM ser tirrispondi ghal kull bwon fini, izda tirrileva illi d-decizjoni tas-Sinjurija Tieghu l-Arbitru m'ghandhiex torbot lill-istess VFM in vista li ma giex identifikat bhala l-intimat odjern u lanqas giet innotifikata b'dan l-ilment.

L-esponenti jirrispondu illi t-talbiet tal-ilmentatur ma' jistghux jintlaqghu ghar-ragunijiet segwenti kif ser jirrizulta f'aktar dettall f'din ir-risposta:

1. *Illi in linea preliminari is-Sinjurija Tieghu l-Arbitru m'ghandux il-kompetenza taht il-ligi biex jiddeciedi dwar il-validità o meno tal-kuntratt ta' tranzazzjoni, jew jekk jorbotx il-kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet, u semmai tali kwistjoni jekk titqajjem ghandha tigi deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili b'mod esklussiv;*

2. *Illi in linea preliminari ukoll, is-Sinjurija Tieghu l-Arbitru ghandu qabel xejn jirrifjuta li jezercita l-poteri tieghu stante tranzazzjoni li ghandha s-setgha ta' sentenza li ghaddiet in gudikat.[6] Minghajr limitazzjoni ghall-generalità tas-suespost dan jirrendi l-ilment de quo frivolu w vessatorju ai termini tal-artikolu 21(2)(c) tal-Kap.555;*

3. *Illi in linea preliminari wkoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-Sinjurija Tieghu l-Arbitru ghandu wkoll jirrifjuta li jezercita l-poteri tieghu fil-*

---

[3] A fol 8
[4] A fol 11
[5] A fol 7
[6] Artikolu 1729(1) tal-Kodici Civili – Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta

konfront ta' VFM u BOV stante illi s-Sinjurija Tieghu l-Arbitru ghandu s-setgha li jittratta biss ilmenti li jkunu tressqu minn "klijenti eligibbli";

4. *Illi, in linea preliminari u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-intimati VFM u BOV m'humiex il-legittimi kontraditturi f'dawn il-proceduri;*

5. *Illi in linea preliminari wkoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilmentatur la ghandu d-dritt u lanqas l-interess guridiku li jippromwovi dawn l-istanzi stante li biegh u ttrasferixxa d-drittijiet kollha tieghu inkluzi drittijiet litigjuzi fil-konfront ta' kull wiehed mill-intimati, u allura ma jistax illum jezercita dritt li m'ghadux tieghu stante li kien gie debitament trasferit inter alia lill-intimati li kontra taghhom qieghed isir dan l-ilment, u dan jikkostitwixxi wkoll ksur tad-dritt fondamentali tal-intimati li jgawdu l-proprjetà taghhom;*

6. *In linea preliminari ukoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost l-ilment huwa preskritt:*

    (i) *Kwalunkwe azzjoni li ghandha l-effett li tirrexxindi l-kuntratt li bih l-ilmentatur ittransiga mal-intimati hija preskritta bit-trapass ta' sentejn u dan abbazi tal-artikolu 1222 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta;*

    (ii) *Minghajr pregudizzju ghas-suespost, anke li kieku ghall-grazzja tal-argument il-kuntratt ta' tranzazzjoni kellu jigi skartat, it-talbiet tal-ilmentatur msejsa fuq allegazjonijiet ta' responsabbilità extra contrattuale jew aquiliana huma preskritti ai termini tal-artikolu 2153 tal-Kap.16 tal-Ligijiet ta' Malta.*

7. *Minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilmentatur gie meqjus li jikkwalifika bhala 'experienced investor' skont l-Independent Review ta' Marccus Partners and Mazars Group u ghalhekk semmai ghandu juri li huwa 'inexperienced investor';*

8. *Fil-mertu, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, illi fi kwalunkwe kaz l-ilmentatur ma sofra ebda dannu bhala rizultat ta' xi imgiba illegali ta' hadd mill-intimati, u li fl-ebda cirkostanza l-intimati u hadd minnhom, ma huwa responsabbli ghall-hlas lill-ilmentatur ta' kwalsiasi somma in linea ta' danni jew xort'ohra;*

9. L-ispejjez ta' dawn l-istanzi ghandhom jigu ssopportati mill-ilmentatur."[7]

Sema' lill-partijiet u ra l-*affidavits* taghhom

Ra l-atti l-ohra tal-kaz.

Jikkonsidra:

Preliminari

Sfond u Fatti ewlenin

Fit-13 ta' Settembru 2005, twaqqaf il-La Valette Multi Manager Property Fund ("LVMMPF" jew "il-Property Fund" jew "il-Fond"), sottofond tal-La Valette Funds SICAV p.l.c. ("SICAV"). Fir-rigward tal-La Valette Funds SICAV p.l.c., il-Valletta Fund Management Ltd. ("VFM") u l-Bank of Valletta p.l.c. ("BOV") kienu rispettivament il-*Manager* responsabbli ghall-amministrazzjoni generali u l-immanigjar tal-investimenti tas-SICAV u tal-Fond filwaqt li l-BOV gie inkarigat bhala *Custodian* tas-SICAV u tal-Fond.

Il-BOV kien ukoll intermedjarju, biegh u ta pariri lill-investituri tal-Fond, u anke kien inkarigat mid-distribuzzjoni tal-ishma fil-Fond. Insight Investment Management Ltd. kienu ingaggati mill-VFM bhala '*Sub-Investment Manager*' sabiex ikunu jistghu jassistu fl-immanigjar tal-assi tal-Fond.

Dan il-Fond kien licenzjat mill-MFSA bhala fond li kellu jinbiegh bhala *Professional Investor Fund* (*PIF*) lil investituri ta' esperjenza u dan skont il-ligijiet, regoli, kundizzjonijiet tal-licenzja, *guidelines* li ghandhom x'jaqsmu ma' investimenti ta' dan it-tip. Dan ifisser li dan il-Fond kien wiehed regolat u dovut isegwi dawn in-normi.

Dan il-Fond beda jinbiegh fuq skala kbira, fost l-ohrajn, mill-*Branches* tal-BOV u inbiegh, mhux biss lil investituri professjonali, imma wkoll lil hafna *retail clients.* Numru kbir ta' investituri hadu sehem f'dan il-Fond referut wkoll fil-qosor f'din id-decizjoni bhala l-"*Property Fund" jew "LVMMPF"*.

[7] A fol 23 u 24

Kif rikjest mil-ligi, meta tnieda dan il-Fond hareg is-*Supplementary Prospectus* tal-1 ta' Settembru 2005, u diversi Prospetti Supplimentari ohra.

L-ghan tal-Fond gie deskritt bhala wiehed li jinvesti fil-proprjetà biex jipprovdi lill-investituri tieghu dhul u tkabbir fil-kapital billi jinvesti f'fondi ohra ta' investimenti li jinvestu fil-proprjetà.

Skont is-*Supplementary Prospectuses* li hargu l-provdituri, kien hemm diversi restrizzjonijiet, fosthom, restrizzjoni kif jinvestu li kienet taqra hekk:

"The limit on the level of gearing that the Fund's underlying real estate property funds may be exposed to is of a maximum of 100% of their respective net assets."[8]

F'Settembru 2007, il-prezz ta' kull sehem beda niezel. Fis-7 t'Awwissu 2008, il-VFM infurmat lill-investituri li kien qed jigi sospiz il-fidi mill-Fond b'effett immedjat liema fidi baqa' sospiz sal-2010. Dan kien ifisser li min kellu bzonn il-flus u ried jifdi l-investiment tieghu ma setax.

Fl-2010 saru laqghat ghall-investituri bl-iskop li jigu mwaqqfa '*Side Pocket*' u '*Main Pool*' li gew deskritti mid-Diretturi tas-SICAV bhala: is-*Side Pocket* li kien jinkludi dawk il-fondi li kien investa fihom il-Fond li kellhom *"it-talbiet ta' fidwa sospizi jew differiti u/jew issospendew id-determinazzjoni tal-valur nett tal-assi*'', filwaqt li fil-*Main Pool* iddahhlu *"l-assi li kienu zammew livell sufficjenti ta' likwidità u li ghalihom il-kumpanija tinsab f'pozizzjoni li tistabbilixxi valur kredibbli."*

L-azzjonisti inghataw ishma maghrufin bhala *Side Pocket Shares* u *Main Pool Shares.*

Il-Malta Financial Services Authority ("MFSA"), ir-regolatur tas-settur, dehrilha li kellha taghmel diversi inkjesti biex tistabbilixxi l-fatti u taghti dawk id-direzzjonijiet li kienet tista' taghmel skont il-ligi.

Filwaqt li kienu ghaddejjin inkjesti mill-MFSA li kien ghadhom ma gewx konkluzi, il-BOV ghan-nom tieghu kif ukoll ghall-Grupp BOV inkluza l-VFM, ghamel dik li

[8] Din ir-restrizzjoni hija indikata bhala *Investment Restriction (v)* fil-Prospett Supplimentari originali tal-1 ta' Settembru 2005, u fi Prospetti Supplimentari ohra ta' wara b'eccezzjoni fis-*Supplementary Prospectus* tat-18 t'Awwissu 2010, fejn hi mnizzla bhala Restrizzjoni Numru (vi). Ghalhekk se tigi referuta fit-*text* kollu ta' din id-decizjoni bhala '*Investment Restriction (v),* fil-qosor *IR(v)*'.

ssejhet Offerta[9] sabiex jixtri l-ishma tal-investituri fil-fond bil-prezz ta' €0.75 kull sehem. Din l-Offerta harget fis-26 ta' Mejju 2011,[10] u l-investituri kellhom jiddeciedu jekk jaccettawhiex jew le sat-30 ta' Gunju 2011.

Din l-Offerta kienet wahda kundizzjonata, it-termini u l-kundizzjonijiet taghha stabbiliti mill-BOV minghajr ebda diskussjoni taghhom mal-investituri. Fosthom, iddahhlet il-kundizzjoni li min ser jaccetta l-Offerta kien qed jirrinunzja ghal kwalunkwe drittijiet legali li kellu jew jista' jkollu kontra l-Grupp BOV, id-Diretturi tal-Bordijiet taghhom u l-impjegati.

F'ittra li baghat il-BOV lill-investituri[11] inghad lilhom li setghu jaccettaw l-Offerta u setghu ma jaccettawhiex, u gie enfasizzat li ftehim bonarju skont it-termini u kundizzjonijiet tal-istess Offerta kienet l-ahjar triq biex jigu evitati proceduri twal fil-Qorti.

Dawn it-termini tal-Offerta ma kinux accettabbli ghall-MFSA.

Fit-28 ta' Gunju 2011, jigifieri jumejn qabel ma ghalqet l-Offerta, l-MFSA, skont l-Artiklu 15 tal-*Investment Services Act*, harget direttiva lill-BOV li kienet tghid li l-accettazzjoni tal-Offerta kellha tkun minghajr pregudizzju ghad-drittijiet li investituri seta' kellhom ghal kumpens jew, addirittura, li jigu mpoggija fis-sitwazzjoni finanzjarja li kellhom qabel ma ghamlu l-investiment fil-Fond.[12] Din id-Direttiva kienet giet appellata mill-BOV quddiem il-*Financial Services Tribunal*, però, liema appell ma baqax jigi segwit.

Diversi ilmenti li kienu ghamlu l-investituri mal-MFSA kien ghadhom mhumiex decizi.

Sadanittant, sitt ijiem qabel ghalqet l-Offerta, jigifieri fl-24 ta' Gunju 2011, l-MFSA harget zewg rapporti dwar il-mod kif il-provdituri tas-servizz kienu investew il-flus tal-investituri in konnessjoni mar-restrizzjonijiet ta' investiment u dwar il-monitoragg tal-istess Fond.

F'dawn ir-rapporti, l-MFSA sabet li l-BOV u l-VFM kienu ikkommettew diversi nuqqasijiet.

---

[9] Referuta fit-test kollu ta' din id-decizjoni wkoll bhala 'l-Offerta'.
[10] Ittra mibghuta mic-*Chairman* tal-BOV f'isem il-Grupp BOV datata 26 ta' Mejju 2011.
[11] *Ibid.*
[12] *Media Release* 3/11/2011

Fir-rapport datat l-24 ta Gunju 2011,[13] li kien jittratta dwar l-obbligi li kellu l-BOV fil-monitoragg ta' *compliance* mal-*Investment Restrictions* inseriti fil-Prospett Supplimentari, l-MFSA sabet diversi nuqqasijiet, fosthom, li:

i. il-BOV applika hazin l-*Investment Restriction (v)* tal-Prospett Supplimentari u, ghalhekk, naqas mill-obbligi tieghu *"of care and diligence required of Licence Holders with regard to their conduct of business";*[14]

ii. il-BOV naqas mir-responsabilitàjiet tieghu li jissorvelja li l-Fond jaderixxi mal-*Investment Restriction (v)* u, ghalhekk, ma mexiex mal-obbligu tieghu ta' *"due care and diligence in the best interests of the Fund and its unit holders";*[15] li l-BOV ma kellux procedura tajba *(proper procedures)* sabiex ikun jista' jissorvelja lill-VFM u Insight fil-*Leverage Investment Restriction* u ma kisibx informazzjoni bizzejjed sabiex ikun inkonfortat li l-Fond kien qed jigi, *"managed in line with Investment Restriction (v) to enable accurate reporting in the annual Custodian Report to unit-holders"*;[16] li kellu deficjenzi fiz-zamma tar-*records* tieghu.[17]

Minhabba dawn in-nuqqasijiet, l-MFSA imponiet multa amministrattiva fuq il-BOV ta' €197,995.[18]

Fir-rapport l-iehor dwar il-VFM, bl-istess data tal-24 ta' Gunju 2011, l-MFSA sabet nuqqasijiet fil-qadi ta' dmirijietha ghal dak li ghandu x'jaqsam mad-dmirijiet taghha ghall-osservanza tal-*Investment Restrictions* tal-Fond. Fost dawn in-nuqqasijiet, l-MFSA semmiet li l-VFM kienet applikat hazin l-*Investment Restriction (v)* u, ghalhekk, *"having therefore fallen short of the level of care and diligence required"* u kisret diversi regoli li kienu japplikaw ghaliha u ma kinetx agixxiet fl-interess tal-klijenti u tas-suq. Kellha wkoll deficjenzi biex tissindika kif kienu qed jinvestu l-fondi l-Insight li kien is-*Sub-Manager*.[19]

L-MFSA immultat lill-VFM is-somma ta' €149,821.

[13] *Report on the MFSA's investigation on the manner in which Bank of Valletta p.l.c. fulfilled its duties with regards to the monitoring of compliance with the La Valette Multi Manager Property Fund Investment Restrictions.*
[14] *Ibid.* p 8
[15] *Ibid.* p 9
[16] *Ibid.*
[17] *Ibid.* p 10
[18] *Ibid.*
[19] *Ibid.* p. 8-9

Il-BOV hareg *Company Announcement* li tghid li kien se jappella din id-decizjoni tal-MFSA. Però, f'*Company Announcement* li hareg, sussegwentement, fit-18 ta' Lulju 2011, il-Bank habbar li mhux ser jappella ghaliex kellu konkorrenza kbira ghall-Offerta u, flimkien mal-VFM, ma riedux itawwlu l-kwistjoni.

Ir-rapport l-iehor dwar prattici ta' bejgh ta' *units* fil-*Property Fund,* l-MFSA hargitu fit-22 ta' Gunju 2012, kwazi sena wara li ghalqet l-Offerta.

L-MFSA sabet diversi nuqqasijiet fosthom: nuqqas ta' pariri tajbin (*inappropriate*) lill-klijenti kif ukoll sabet prattici ta' '*misleading information'* lill-klijenti, kif ukoll ksur ta' diversi regolamenti li jirregolaw it-thaddim tan-negozju applikabbli dak iz-zmien.[20]

Ghalhekk imponiet multa amministrattiva fuq il-BOV ta' €203,350.

Il-Bank hallas il-multa u l-appell li kien ghamel quddiem it-Tribunal ghas-Servizzi Finanzjarji kontra parti minn din id-decizjoni li gie irtirat mill-BOV minghajr ma accetta l-ebda responsabbiltà legali.

Ghall-MFSA, l-Offerta ma kinetx ikkonkludiet il-kaz, kif kienet l-intenzjoni tal-BOV li min jehodha kien ikun qed icedi kwalunkwe dritt legali kontra l-BOV. Fil-fatt, permezz ta' Direttiva tat-28 ta' Gunju 2011, l-MFSA obbligat lill-Bank biex jizgura illi l-accettazzjoni ta' din l-Offerta kellha tkun minghajr pregudizzju ghal kwalunkwe dritt li whud mill-investituri kellhom ghal kumpens jew, addirittura, jergghu jitpoggew fil-qaghda finanzjarja taghhom qabel ma investew fil-*Property Fund.*

Permezz ta' ittra tal-1 ta' Gunju 2012,[21] l-MFSA infurmat lill-BOV li kienet se tigi appuntata kumpanija professjonali li tagixxi b'mod indipendenti sabiex, fost affarijiet ohra, kellha tikklassifika lill-investituri bhala dawk li kienu jikkwalifikaw bhala '*experienced investors'* u ohrajn li ma kinux jikklassifikaw bhala '*experienced investors',* bl-intenzjoni li min ikun eligibbli jithallas kumpens mill-BOV.

[20] *Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund.*

[21] Ittra mid-Direttur Generali tal-MFSA lic-*Chairman* tal-BOV annessa bhala *Exhibit 1* quddiem il-*Financial Services Tribunal* fil-kaz: *BOV vs MFSA*.

Giet appuntata id-ditta ta' Mazars, li r-rapport taghhom tlesta fil-21 ta' Jannar 2013.[22] L-MFSA ghaddiet lista ta' investituri li, skont dan ir-rapport, kellhom jinghataw kumpens, u l-BOV hallas lil dawk l-investituri li kienu eligibbli skont ir-rapport tal-Mazars.

Skont dawn il-kriterji gie deciz min kellu jinghata kumpens u min ma kellux jinghata kumpens. Minkejja li l-BOV kien nizzel fl-Offerta li din kienet tikkonkludi l-kaz ghal min jaccettaha, *(in full and final settlement*), xorta wahda ghamel hlasijiet lil diversi investituri skont kif stabbilit mill-Mazars.

Il-Bank of Valletta, f'isem il-Grupp, hallas din id-differenza lil numru ta' investituri, izda ohrajn li nstabu li kellhom "*l-esperjenza*" jew li t-tranzazzjoni kienet fuq bazi ta' '*Execution Only'* ma inghatawx id-differenza bejn dak li investew u l-ammont imhallas bl-Offerta jew minghajrha.

Eccezzjonijiet Preliminari

Eccezzjonijiet dwar Gurisdizzjoni

Il-provdituri tas-servizz qajmu tlett eccezzjonijiet dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m'ghandux jisma' dan il-kaz ghaliex m'ghandux il-kompetenza taht il-ligi li jiddeciedi dwar kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet li saret *res judicata* liema kwistjoni tista' titqajjem biss quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili b'mod esklussiv; li ghalhekk l-ilment huwa wiehed frivolu u vessatorju ai termini tal-Artikolu 21(2)(c) tal-Kap. 555 u li fil-konfront tal-BOV l-ilmentatur mhuwiex *'klijent eligibbli'*.

L-Arbitru ser jittratta dawn l-eccezzjonijiet dwar kompetenza flimkien.

L-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji gie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tieghu. Ghalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jigi mitlub jiddeciedi, izda hija stabbilita fuq kriterji oggettivi li l-legizlatur deherlu li ghandu jistabbilixxi.

[22] *Mazars - Independent Expert's Report, 21 January 2013.*

Skont il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta,[23] l-Arbitru ghandu l-kompetenza li *"jisma' lmenti skont il-funzjonijiet tieghu taht l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imgiba ta' provditur tas-servizzi finanzjarji."* M'hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista' jisma' kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eligibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

Dan huwa imsahhah minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bhala dik li *"jittratta lmenti mressqa minn klijenti eligibbli."* L-istess, m'hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa' fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Ghalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun *"klijent eligibbli"* u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun *"provditur tas-servizzi finanzjarji"* skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

"Klijent eligibbli" huwa definit bhala: *"klijent li jkun konsumatur ta' provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovdi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta' xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji."*[24] L-istess artikolu jipprovdi li *"'klijent' ghandu jinkludi, persuna fizika, inkluzi s-successuri taghha fit-titolu jew mikrointrapriza."*

Il-ligi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

"'provditur tas-servizzi finanzjarji' tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun gie licenzjat jew awtorizzat xort'ohra mill-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta skont l-Att dwar l-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta jew kull ligi ohra tas-servizzi finanzjarji, inkluz izda mhux limitat ghal servizzi ta' investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta' kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni…"[25]

L-ilmentatur odjern huwa klijent eligibbli filwaqt li l-provdituri tas-servizz huma provdituri tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq citat.

Ghalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jigu sodisfatti dawn ir-rekwiziti tal-ligi u, galadarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex

[23] Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555
[24] Kap. 555, Art. 2
[25] *Ibid.*

ristrett biex jisma' ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tieghu, basta jkun marbut ma' xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u moghti minn provditur ta' servizz li jaqa' taht id-definizzjoni tal-ligi.

Il-legizlatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru hlief ghal dak li jipprovdi l-istess Att. Perezempju, l-Arbitru jista' jisma' kazi li jmorru lura sal-1 ta' Mejju 2004, (u mhux aktar), u "*jista' jaghti rimedju pekunjarju ghal kull ilment sa massimu ta' €250,000.*"

Li kieku l-legizlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fic-cirkostanzi li qed jghid il-provditur tas-servizz, allura, kieku kien jaghmel hekk, imma dan il-legizlatur m'ghamlux.

Ghalhekk l-Arbitru qed jichad l-eccezzjonijiet dwar kompetenza u, galadarba gie deciz li l-ilmentatur huwa klijent eligibbli u jista' jressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tieghu u ser jikkunsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qalu il-provdituri tas-servizzi finanzjarji li qed isostnu li l-kaz huwa wiehed maghluq ghaliex sehhet tranzazzjoni bejn il-partijiet liema tranzazzjoni ghandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provdituri tas-servizz jaghmlu referenza ghal dak li jipprovdi l-Kodici Civili.

M'hemm l-ebda dubju li l-Bank kien qed joffri servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-Bank mhuwiex kumpanija ordinarja li dahlet f'xi kuntratt semplici ma' kontraent iehor, imma l-Bank huwa kumpanija li tahdem fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u hija soggetta ghal skrutinju akbar, anke minn regoli *ad hoc,* li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jigi protett l-investitur.

Dan gie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport taghha tal-22 ta' Gunju 2012[26] fejn ghamlitha cara li l-BOV kien suggett ghall-*guidelines* applikabbli qabel l-2007 u l-*Investment Services Rules* minn Novembru 2007.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummercjant u, ghalhekk, japplikaw ghal din ir-relazzjoni guridika kemm ligijiet, regoli u regolamenti prattici u professjonali stabbiliti u linji gwida minn

[26] *Report on the MFSA Investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund.*

awtoritajiet supervizjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke ligijiet u Direttivi[27] li saru biex jaghtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni guridika li nholqot bejn l-ilmentatur u l-Bank m'hijiex wahda regolata esklussivament mill-Kodici Civili u fejn *si tratta* relazzjoni bejn konsumatur u kummercjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Ligijiet ta' Malta, u f'din ir-relazzjoni meta jintuzaw espressjonijiet mhux gusti, il-provedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodici Civili u l-Kodici tal-Kummerc.[28]

L-Arbitru dahal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Kaz Nru. 028/2016 deciz minnu fit-23 ta' Frar 2018,[29] u semma r-ragunijiet ghalfejn ma sehhetx tranzazzjoni bejn il-Bank u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont decizjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kuncett tal-*pacta sunt servanda* f'dawn il-kazi fejn *si tratta* kuntratt bejn konsumatur u kummercjant kellu l-limitazzjonijiet tieghu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Accettazzjoni saru f'cirkustanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq ghazla hlief li jaccetta din l-Offerta; u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu taghha, u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed icedu d-drittijiet litigjuzi taghhom, jew li b'xi mod kienu qed icedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, ghandhom jitqiesu klawsoli ingusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddahhlu.

Galadarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'ghandhom l-ebda effett, ghalhekk jitqies li ma sehhet l-ebda tranzazzjoni bejn l-ilmentatur u l-provdituri tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-kaz.

Peress li kif inghad l-Arbitru dahal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista jkun b'mod '*ekonomiku u mhaffef,'*[30] qieghed jaghmel referenza ghal dak li gie deciz minnu fil-Kaz Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018, u r-ragunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-kaz f'dan ir-rigward, ghandhom jghoddu wkoll ghal dan il-kaz.

Ghalhekk l-Arbitru qed jichad dawn l-eccezzjonijiet u ser jikkonsidra l-kaz.

---

[27] Kap. 555, Art 19(3)(c)

[28] Kap. 378 Art. 47(B)

[29] *Link*: https://financialarbiter.org.mt/en/About-Us/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20p.l.c.%20et.pdf

[30] Kap. 555, Art 19(3)(d)

Eccezzjoni li l-BOV m'huwiex il-Legittimu Kontradittur

Dwar l-eccezzjoni li l-BOV mhuwiex il-legittimu kontradittur l-Arbitru m'ghandux ghalfejn jidhol wisq fil-fond ta' din l-eccezzjoni ghax jidher evidenti li kien il-BOV li biegh il-prodott lill-ilmentatur u l-ilmentatur huwa gustifikat li jaghmel l-ilment kontra min bieghlu l-prodott.[31]

Il-Bank dahal f'obbligi kuntrattwali mal-ilmentatur u, ghalhekk, huwa evidenti li huwa l-legittimu kontradittur. Peress li l-ilment huwa bazikament dwar li l-ilmentatur inghata parir hazin meta gie mibjugh lilu dan il-prodott u qal li ma kienx '*experienced investor*' din it-tranzazzjoni ghamilha l-BOV u l-VFM ma hadetx sehem attiv f'dan il-bejgh. Ghalhekk, il-legittimu kontradittur huwa l-Bank of Valletta p.l.c.

Eccezzjoni li l-Ilmentatur m'ghandux interess guridiku

Dwar l-interess guridiku tal-ilmentatur, l-Arbitru jhoss li jkun adegwat li jinghad li l-ilmentatur ghandhu interess reali, attwali u personali u johrog minn vjolazzjoni ta' dritt. L-ilment li ghamel jista' jipproduci rizultat pekunjarju jew vantagg ghalih u huwa guridiku u bbazat fuq dritt pretiz u, ghalhekk, ghandu interess guridiku. Barra minn hekk, galadarba huwa '*klijent eligibbli'* skont il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, huwa ghandu d-dritt iressaq l-ilment tieghu quddiem l-Arbitru.

Eccezzjonijiet dwar Preskrizzjoni

Il-provdituri tas-servizz qed jeccepixxi l-preskrizzjoni a bazi tal-Artikoli 1222 u 2153 tal-Kodici Civili.

Skont l-Artikolu 1222, kwalunkwe azzjoni li ghandha l-effett li tirrexxindi kuntratt hija preskritta bit-trapass ta' sentejn.

L-Artiklu 2153 tal-Kap. 16 qed jigi invokat ghaliex skont il-provditur tas-servizz it-talbiet tal-ilmentatur huma msejsa fuq allegazzjonijiet ta' responsabbiltà *extra contrattuale* jew *aquiliana* u huma preskritti skont l-istess artikolu.

Dwar l-ewwel eccezzjoni tal-preskrizzjoni ibbazata fuq l-Artikolu 1222(1) tal-Kodici Civili, l-istess artikolu jistabbilixxi li: *"Meta l-ligi f'xi kaz partikolari ma*

[31] A fol 80

tistabbilixxix zmien aqsar, l-azzjoni ghar-rexxissjoni minhabba vjolenza, zball, eghmil doluz, stat ta' interdizzjoni, jew nuqqas ta' età, taqa' bil-preskrizzjoni eghluq sentejn."

Jigifieri dan l-artikolu jghodd ghal meta min jiftah azzjoni, f'dan il-kaz ilment quddiem l-Arbitru, dik l-azzjoni tkun ibbazata fuq ir-rexxissjoni. L-ilmentatur mhux qed jitlob rexxissjoni tal-obbligazzjoni u, ghalhekk, mhuwiex il-kaz li jigi applikat l-Artikolu 1222 (1) tal-Kodici Civili. L-ilmentatur qed jghid li inghata parir hazin u ma inghatax il-kumpens li kien dovut ghaliex gie klassifikat hazin bhala '*experienced investor*' u, ghalhekk, qed ifittex it-telf li ghamel mill-investiment. M'hemm l-ebda talba ghal xi rexxissjoni u, kif digà gie deciz kemm mill-Arbitru u kemm mill-MFSA qablu, l-Offerta u l-accettazzjoni taghha ma kinetx ghalqet il-kaz u, ghalhekk, mhix qed tigi mitluba rexxissjoni ta' dik l-accettazzjoni.

Ghalhekk din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

L-eccezzjoni l-ohra tal-preskrizzjoni hija bbazata fuq l-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 li jghid li *"L-azzjoni ghall-hlas tal-hsarat mhux ikkagunati b'reat taqa' bi preskrizzjoni bl-eghluq ta' sentejn."*

Dwar din il-preskrizzjoni l-Arbitru jaghmel referenza ghal dak deciz fis-sentenza: ***Go p.l.c. vs Charles Dimech*,**[32] fejn il-Qorti qalet:

"Illi l-Qrati taghna dejjem irritennew illi il-preskrizzjoni ta' sentejn imsemmija fl-Artikolu 1917 tal-Ordinanza VII tal-1868 (dak li illum hu l-Artikolu 2153 tal-Kodici Civili) hija applikabbli ghad-danni extra-kontrattwali jigifieri dawk li gejjin mhux minn inadempjenza ta' obbligazzjoni imma 'ex delictu vel quasi'.

Meta d-danni huma 'ex contractu' ghax gejjin minn vjolazzjoni ta' obbligazzjoni, l-preskrizzjoni hija dik ta' hames snin u mhux ta' sentejn."

Barra minn hekk, kif intqal mill-Qorti tal-Appell fil-kawza ***Avv. Dr. Pio M. Valletta pro et noe vs Jeno Torocsik et*** **deciza fis-7 t'Ottubru 2016:**

"Il-preskrizzjoni ta' sentejn li tolqot l-azzjoni ghal danni li ma jkunux kagunati b'reat hija applikabbli biss fil-kaz ta' danni indipendenti minn obbligazzjoni kuntrattwali (Stivala vs Colombo, PA, 9/1/1953. VOl XXXVII.ii.622)."

[32] PA, 28 ta' Lulju 2011

Fil-kaz odjern, l-ilmentatur u l-Bank kellhom relazzjoni kuntrattwali bejniethom meta l-Bank biegh dan il-prodott lill-ilmentatur u anke meta saret l-Offerta. Il-fatt wahdu li l-Bank ta parir u biegh prodott lill-ilmentatur ukoll holoq din ir-relazzjoni kuntrattwali anke kif juru d-dokumenti iffirmati bejn il-partijiet.

Galadarba l-ilment johrog minn relazzjoni kuntrattwali, u din l-eccezzjoni hija bbazata fuq preskrizzjoni relatata ma' azzjoni akwiljana, din l-eccezzjoni dwar preskrizzjoni qieghda wkoll tigi michuda.[33]

Fil-Mertu

L-Arbitru jrid jiddeciedi dan il-kaz skont dak li fil-fehma tieghu huwa ekwu, gust u ragonevoli fic-cirkustanzi partikolari u merti sostantivi tal-kaz.[34]

Il-Fatti tal-Kaz

L-Ilmentatur

L-ilmentatur kellu 71 sena meta ghamel l-investiment. Huwa kien jahdem ta' XXX.[35]

Hekk kif iddikjarat fl-*affidavit* tieghu, dan ma kienx l-ewwel investiment tieghu ghax kellu investimenti gewwa fondi ohra li kienu l-La Valette Euro Income Fund, La Valette European Bond Fund u La Valette Sterling Income Fund. L-ilmentatur sahaq li huwa dejjem strah fuq il-parir tal-Bank u, ghalkemm kien tabib, ma kienx jifhem fl-investimenti. Jghid ukoll li kull 'sold' li kellu kien fdah f'idejn il-Bank u kien ta l-fiducja tieghu lill-Bank li assigurah li LVMMPF kien tajjeb ghalih.

Il-Provditur tas-Servizz

Matul is-smigh ta' dan il-kaz, il-provdituri tas-servizzipprezentaw erba' a*ffidavits* flimkien ma' dokumentazzjoni ohra kif gej:

---

[33] Ara *Roland Darmanin Kissaun et vs GlobalCapital Financial Management Ltd.*, PA, 1/06/2017
[34] Kap. 555, Art 19(3)(b)
[35] A fol 71

Affidavit tas-Sinjura Avalon Abela – Head, Compliance & Regulatory Affairs mal-BOV Asset Management Limited[36] [37]

Mal-*affidavit* taghha gew annessi diversi dokumenti relatati mal-ilment li huma, ittra datata 21 ta' Jannar 2013, li fiha l-ilmentatur qieghed jigi nfurmat li wara r-*review* tal-*file* tieghu minn Marccus Partners and Mazars Group ("Mazars"), il-Bank iddecieda li jaghmillu pagament ta' €3,862.66;[38] kopja tal-*Application Form and Experienced Investor Declaration Form*[39] u *Contract Note;*[40] u prospett ta' *dividends/reinvestments.*[41]

Affidavit tas-Sur Mario Mallia – Chief Executive Officer mal-Bank of Valletta p.l.c.[42]

Fl-*affidavit* tieghu saret partikolarment referenza ghall-fatt li l-investimenti fil-proprjetà immobbli kienu gew affettwati b'mod negattiv kawza tal-krizi finanzjarja globali li hakmet is-swieq finanzjarji madwar id-dinja. Barra minn hekk, hu sahaq fosthom fuq il-fatt li l-ilmentatur kien accetta l-Offerta tal-provditur tas-servizz (€0.75), liema Offerta kienet suggetta ghal diversi kundizzjonijiet. Saret ukoll referenza ghal pagament ulterjuri ta' €0.25 lil dawk l-investituri li ma kinux jikkwalifikaw bhala *experienced investors* hekk kif konkluz mir-review tal-Mazars.

Affidavit tas-Sur Kenneth Farrugia – Chief Officer Business Development mal-Bank of Valletta p.l.c.[43]

L-*affidavit* tieghu huwa iktar iffokat fuq l-irwolijiet tas-SICAV, tal-BOV Asset Management Limited (qabel VFM) bhala *Manager* tal-Fond, tal-Bank of Valletta p.l.c. bhala l-Kustodju tal-Fond u l-LVMMPF innifsu kif ukoll il-komunikazzjonijiet mal-investituri. Fost dokumenti ohra, mal-*affidavit* tieghu giet ipprezentata kopja tal-Prospett Supplimentari datat l-1 ta' Settembru 2005.

---

[36] A fol 75
[37] Skont ir-Registru tal-Kumpaniji, it-tibdil fl-isem ghal "BOV Asset Management Limited" minn "Valletta Fund Management Limited" kien b'effett mit-22 ta' Novembru 2016.
[38] A fol 77
[39] A fol 78 - 81
[40] A fol 82
[41] A fol 83
[42] A fol 85
[43] A fol 130

Affidavit tas-Sur Peter Perotti – Chief Retail Banking Officer mal-Bank of Valletta p.l.c. u Direttur tal-La Valette Funds SICAV p.l.c.[44]

L-*affidavit* tieghu iffoka fuq is-sospensjoni tal-fidi tal-ishma fil-LVMMPF u x'wassal ghal din is-sospensjoni, filwaqt li elenka d-diversi komunikazzjonijiet li saru mal-investituri f'dan ir-rigward. Gew ukoll ipprezentati diversi kontijiet finanzjarji tal-iskema fost dokumenti ohra relatati mal-Fond.

Fl-ebda wiehed mill-erba' *affidavits* ipprezentati mill-provdituri tas-servizz ma irreferew ghall-ilment specifiku imressaq mill-ilmentatur. Apparti l-*affidavit* ta' Avalon Abela, it-tlett *affidavits* l-ohra kienu jinkludu stqarrijiet u dokumentazzjoni b'mod generali u mhux specifici ghall-ilment innifsu.

Kunsiderazzjonijiet

L-Investiment hekk kif mibjugh lill-Ilmentatur u aspetti ohra

Hekk kif iddikjarat fl-*affidavit* tieghu,[45] l-ilmentatur kien mar il-Bank fejn gie avvicinat minn xi impjegati fuq il-Fond li wara kellmuh ukoll id-dar. L-ilmentatur spjega li sar jaf l-ewwel darba fuq il-Fond meta kien mar il-Bank. L-ilmentatur sahaq li l-ufficjali tal-Bank kienu staqsewh jekk riedx jinvesti flusu sabiex ikollu introjtu ahjar li jkun jista' jzid mal-pensjoni.

L-ilmentatur spjega li l-Bank issuggerilu jinvesti fil-Fond u spjega li "*ghandi l-impressjoni li kienu qaluli li La Valette Multi Manager Property Fund kellu jipperformja ahjar mill-investimenti l-ohra li kien hawn fis-suq*".[46] L-ilmentatur irrimarka li huwa ha l-parir tal-Bank fuq l-investiment fil-Fond peress li huma l-persuni kompetenti u esperti f'dan il-qasam.

L-ilmentatur spjega li ma jiftakarx jekk kienx inghata xi *brochure* jew materjal informattiv iehor dwar il-prodott u li fil-*file* tieghu ma sab xejn.[47] Gie irrimarkat ukoll li ghalkemm huwa gie mitlub jiffirma xi dokumenti huwa ma inghatax kopja taghhom u fil-*file* tieghu sab biss il-*Client Fact File Sheet*.

---

[44] A fol 259
[45] A fol 71
[46] *Ibid.*
[47] A fol 72

L-ilmentatur irrimarka wkoll "*illi ghalkemm jiena tabib u persuna letterata fil-kamp mediku, jiena ma tantx nifhem f'investimenti finanzjarji li jigu offruti. Ghaldaqstant, jien dejjem straht fuq ir-rakkomandazzjonijiet u l-pariri li kienu jaghtuni l-ufficjali tal-Bank of Valletta*".[48]

L-akkwist tas-sehem fl-LVMMPF mill-ilmentatur fis-27 ta' Frar 2007, huwa evidenzjat bil-kopja tal-*Contract Note* li nharget mill-VFM.[49]

Mal-*Application Form* tal-ilmentatur giet kompluta *Experienced Investor Declaration Form.*[50] Hekk kif indikat fl-*Appendix V*[51] tal-Prospett Supplimentari[52] datat l-1 ta' Settembru 2005, (li huwa rifless bl-istess mod fil-Prospett Supplimentari li nhareg f'Marzu u Dicembru 2006), l-ebda applikazzjoni ghal dan l-investiment ma setghet tigi accettata sakemm din il-formola ma tkunx kompluta.

Sabiex investitur seta' jkun meqjus eligibbli li jinvesti fl-LVMMPF, kellu jissodisfa d-definizzjoni ta' *experienced investor* u wahda minn tliet kriterji partikolari. Dawn it-tliet kriterji huma elenkati kemm fid-definizzjoni[53] ta' *experienced investor* fil-Prospett Supplimentari (dak ta' Settembru 2005 kif wkoll dawk li hargu fis-sena 2006 li jirriflettu l-istess definizzjoni ta' *experienced investor*), kemm f'*Appendix V* tal-istess Prospett, kif ukoll fl-*Experienced Investor Declaration Form*.

Din il-formola tal-ahhar turi dikjarazzjoni iffirmata mill-ilmentatur li huwa kien *experienced investor* peress li fil-hames snin precedenti kien ghamel tranzazzjonijiet ta' investimenti li kienu jammontaw ghal tal-inqas is-somma ta' USD50,000 jew l-ekwivalenti.

Dwar l-iffirmar tal-*Experienced Investor Declaration Form* mill-klijenti li xtraw dan il-Fond, l-Arbitru ra r-rapport tal-MFSA[54] li kien sar biex l-MFSA tara xi

[48] *Ibid.*
[49] A fol 82
[50] A fol 81
[51] A fol 184
[52] A fol 134
[53] A fol 137-138
[54] *Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund 22 June 2012.*

prattici ta' bejgh (*sales practices*) kien uza l-Bank biex biegh dan il-Fond. Qabel xejn, l-MFSA ghamlitha cara li dan il-Fond ma setax jinbiegh lil kulhadd:

"The features of the Fund including its risk factors as described in the prospectus of the Fund, made this eligible to be licensed as a professional investor fund which could be marketed only to investors who qualify as *'experienced investors,* therefore, 'persons having the expertise, experience *and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved'* with regards to an investment in the Fund. Its features, including the relevant risks, made this an unsuitable product for unsophisticated retail investors or investors having a cautious risk profile. In fact, BOV's own asset allocation models for investors, when updated to include reference to the Fund in March 2006, did not recommend any exposure to the Fund for clients with a cautious risk profile."[55]

Ghalhekk, il-fatt wahdu li l-investituri kienu iffirmaw din l-*Experienced Investor Declaration Form,*[56] li minghajr l-iffirmar taghha l-Bank ma setax ibieghilhom dan l-investiment, ma kienx ifisser li b'daqshekk l-investituri saru verament investituri ta' esperjenza. Din il-formola - *standard form* - inghatat mill-Bank lil kull min deherlu li seta' jbieghlu dan il-Fond, li inbiegh fuq skala kbira hafna lil eluf ta' klijenti. Dan il-hsieb huwa wkoll dak li ddecidiet l-MFSA fir-rapport taghha 'l fuq imsemmi:

"**Further to an exercise carried out by the Authority to verify *inter alia* the nature of the investors, it was determined that by reference to the nature of their profession/occupation, various advisory clients reviewed would be regarded as unsophisticated investors. *Many investors were only regarded as experienced investors due to their self-declaration that they had carried out investment transactions amounting to at least a sum of, or equivalent to, USD50,000. In this regard, the records of BOV provided to the MFSA in relation to these investors indicate that in various instances, BOV advisors did not take reasonable steps to ensure that the said investors were indeed experienced***

[55] *Ibid.*, p.10, *Bold* tal-Arbitru
[56] Li kif ser jigi muri f'din id-decizjoni ma kinetx kompluta ghax ma kinetx konformi mal-Prospett Supplimentari

investors before advising them to invest in the Fund, and that the Fund was suitable for these clients."[57]

Mela ghall-MFSA il-fatt li l-klijenti inghataw l-*Experienced Investor Declaration Form* biex jiffirmawha ma kienx bizzejjed u kien hemm certu responsabilità applikabbli fuq il-provditur tas-servizz biex jizgura li l-investituri kienu tassew '*experienced investors*'. L-Arbitru jaqbel ma' dan.

Fil-kuntest ta' *advisory clients* hemm obbligi addizzjonali fejn kellu jigi assessjat is-*suitability* tat-tranzazzjoni ghal-klijent, apparti li wiehed kellu jiehu in konsiderazzjoni aspetti ohra bhan-natura specifika tal-investitur ghal min il-Fond kien, fl-ahhar mill-ahhar immirat, jigifieri '*Experienced investors*' hekk kif definit fil-Prospett; il-konnessjoni tal-Bank mal-Fond; u l-fatt li l-Fond kien *Professional Investor Fund* u li, ghalhekk, kien jaqa' taht regim distint u separat minn dak applikabbli ghal *Retail Funds* fejn ir-regim ta' *Professional Investor Funds* joffri inqas protezzjoni hekk kif imsemmi b'enfasi fis-sezzjoni intitolata '*Important Information*' fis-*Supplementary Prospectus* tal-LVMMPF stess.

L-Arbitru jaqbel wkoll anke ma dak deciz mill-Prim'awla tal-Qorti Civili[58] fejn iddecidiet li bl-iffirmar wahdu ta' dokumenti f'kaz ta' bejgh ta' servizz finanzjarju ma kienx jeskolpa lill-provditur tas-servizz jekk wiehed ma kienx konsapevoli ta' dak li kien qed jiffirma.

F'dan il-qasam fejn ghandek espert fuq naha u konsumatur *retail* fuq in-naha l-ohra, il-Bank ghandu r-responsabilità li jara li l-klijent kellu '*the expertise, experience and knowledge*' li jifhem ir-riskji marbuta ma' dak il-prodott u mhux sempliciment jitlob lill-klijent jiffirma dokumenti biex jaghmluh eligibbli fuq l-aspett biss li mtliet u giet iffirmata l-formola, minghajr ma din tinghata l-hsieb, l-attenzjoni u l-importanza dovuta u minghajr ma jigi wkoll zgurat li hemm bazi ragonevoli li tiggustifika d-dikjarazzjonijiet in kwistjoni ta' *experienced investor*.

Ghalhekk l-Arbitru jrid jara jekk verament l-ilmentatur kellux dik l-*expertise*, esperjenza u t-taghrif biex jinvesti f'dan il-Fond u jekk giex dikjarat '*experienced investor*' ghaliex sempliciment gie moghti l-*Experienced Investor Declaration*

[57] *Ibid.*, *Bold* u *italics* tal-Arbitru
[58] *Evelyn Farrugia et vs GlobalCapital Financial Management Ltd.,* 11/07/2016

Form biex jiffirmaha. Dan l-Arbitru jrid jaghmlu skont il-provi migjuba quddiemu mill-partijiet.

Experienced Investor* u l-*Experienced Investor Declaration Form

A bazi tal-kontenut tal-Prospett Supplimentari datat 1 ta' Settembru 2005 (kif wkoll fil-Prospett Supplimentari li nhareg f'Marzu u Dicembru 2006), l-ebda applikazzjoni ghal dan l-investiment ma setghet tigi accettata sakemm l-*Experienced Investor Declaration Form* ma tkunx kompluta. Fil-fatt, is-sezzjoni *Buying, Selling and Switching*[59] tal-Prospett Supplimentari, tindika bic-car u b'mod enfasizzat li:

"No applications for investment will be accepted unless an Experienced Investor Declaration Form as set out in Appendix V accompanies it."[60]

L-istess sezzjoni tindika ukoll:

"Investment in the Fund is only suitable for investors who meet the Experienced Investor criteria as defined under the section 'Definitions'."[61]

Taht is-sezzjoni *Definitions*[62] fil-Prospett Supplimentari, *Experienced Investor* hija definita hekk kif gej:

"Experienced investors are considered as persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved. An investor must state the basis on which he/she satisfies this definition, either by confirming that he/she is:

1. *a person who has worked in the financial services sector for at least one year in a professional position, or,*
2. *a person who has been active, for at least one year in a professional position, in the acquisition and/or disposal of real estate property funds and/or in securities linked to real estate property, or,*

---

[59] A fol 150
[60] *Ibid.*
[61] A fol 151
[62] A fol 137

3. *a person who within the past 5 years, carried out investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD 50,000.*

   In case of joint Applicants, the Applicants must have either:

   i. *carried out separately, within the past 5 years, investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000 in which case each joint holder has to meet, individually, the Experienced Investor criteria, or,*

   ii. *carried out jointly, within the past 5 years, investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000 in which case, provided that they are the same joint holders, the Experienced Investor criteria may be met jointly."*

Izda jekk, imbaghad, tinghata harsa lejn l-*Experienced Investor Declaration Form*[63] li l-ilmentatur gie ipprezentat sabiex jiffirma, **wiehed isib li hemm aspett materjali li huwa nieqes u jidher li anke fil-prattika gie injorat jew ma inghatax l-attenzjoni dovuta meta nbiegh l-istess Fond**.

Dan l-aspett huwa fil-fatt l-istqarrija tal-bidu nett tad-definizzjoni ta' *Experienced Investor* fuq xiex il-paragrafi sussegwenti huma msejsa. Il-formola fil-fatt tiddeskrivi biss it-tliet kriterji fuq liema bazi l-investitur jissodisfa d-definizzjoni ta' *Experienced Investor*, izda ma tispecifikax u ma tinkludix il-paragrafu principali u inizjali li minnu titlaq u tizvolgi l-istess definizzjoni hekk kif, fil-fatt, deskritta b'mod komplut fis-sezzjoni '*Definitions*' fil-Prospett Supplimentari.[64]

Fil-fatt, id-definizzjoni[65] fil-Prospett Supplimentari ghandha klawsola inizjali krucjali li tghid "*Experienced investors <u>are considered as persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved</u>".*

Din l-istess klawsola principali ma gietx specifikata u mnizzla fl-*Experienced Investor Declaration Form* ipprezentata lill-ilmentatur hekk kif imsemmi hawn fuq izda l-enfasi fil-formola saret biss fuq il-paragrafi sussegwenti tad-

[63] A fol 81
[64] A fol 137
[65] *Ibid.*

definizzjoni. Lanqas giet ipprovduta xi evidenza li dan l-aspett kien spjegat jew diskuss qabel l-investiment.

Fir-rapport taghha tat-22 ta' Gunju 2012, dwar '*sales practices*' tal-BOV in konnessjoni ma' dan il-Fond, l-MFSA ukoll tat importanza lil din il-parti tad-definizzjoni ta' '*experienced investor*':

"The features of the Fund including its risk factors as contained in the prospectus of the Fund, made this eligible to be licensed as a professional investor fund which could be marketed only to investors who qualify as *'experienced investors'*, therefore, '*persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved'* with regard to the investment in the Fund."[66]

L-Eligibilità tal-Ilmentatur bhala *Experienced Investor*

Fl-applikazzjoni tieghu, l-ilmentatur iffirma li kien eligibbli taht it-tielet kriterju, cioè, li fil-hames snin precedenti, ghamel tranzazzjonijiet ta' investiment li jammontaw ghal mill-inqas is-somma, jew ekwivalenti, ghal USD50,000.[67]

Wiehed jinnota li hekk kif deskritt fl-*affidavit* ta' Mario Mallia, "*Il-Bank kien ghamel pagament ex gratia ulterjuri ta' Ewro0.25 ghal kull sehem lil dawk l-investituri li (qabel it-tranzazzjoni) kienu azzjonisti tal-Fond u li Marccus Partners and Mazars Group kienu kkonkludew, wara review li kienet saret fuq l-istruzzjonijiet tal-Awtorita ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta (u mhux tal-Bank), li ma kinux jikkwalifikaw bhala 'experienced investors'*."[68]

Meta sar l-ezercizzju tal-Mazars[69] fis-sena 2011 fuq Direttiva tal-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta,[70] din id-ditta kienet irrivediet il-*file* tal-ilmentatur ghand il-Bank. L-ittra datata 21 ta' Jannar 2013,[71] li intbaghtet mill-Bank lill-

[66] *Report by the MFSA investigation into the sales practices…etc p.10 Bold* tal-Arbitru.
[67] Irid jigi osservat li la l-Prospett Supplimentari u lanqas l-*Experienced Investor Declaration Form* ma jaghtu indikazzjoni tas-somma ekwivalenti f'Ewro jew liri Maltin, ghalkemm id-denominazzjoni tal-Fond kienet fl-Ewro.
[68] A fol 86
[69] Ir-rapport jista' jitnizzel minn fuq is-sit tal-Awtorità: https://www.mfsa.com.mt/pages/announcement.aspx?id=5290
[70] Din id-Direttiva kienet annessa mal-Applikazzjoni ta' Appell li l-provditur tas-servizz kien ressaq quddiem it-Tribunal ghas-Servizzi Finanzjarji kontra l-Awtorità tas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta fit-28 ta' Gunju 2012.
[71] A fol 77

ilmentatur tindika l-ezitu tal-ezercizzju li sar mill-Mazars. F'din l-ittra gie spjegat li wara *review* tal-*file* tal-ilmentatur mill-Mazars, *"... the Bank has decided to make a payment to you, as a former shareholder of the La Valette Multi Manager Property Fund (the Fund)"*.[72] L-istess ittra tindika li l-provditur tas-servizz ghamel pagament ta' €3,862.66. Dan l-ammont jirrifletti l-pagament tal-0.25c kull sehem jidher li gie ikkalkolat mill-provditur tas-servizz fuq in-numru ta' ishma li nhargu meta sar l-investiment originarjament, jigifieri fuq in-numru ta' ishma ta' 15,450.6430 indikati fil-*Contract Note* datata 27 ta' Frar 2007. L-ammont ta' ishma rifless mad-dokument ta' Offerta fuq xiex thallsu 0.75c kull sehem mill-provditur tas-servizz kienu jammontaw ghal 16,008.922.

Il-provditur tas-servizz ma pprovdiex prospett tal-*holdings* tal-ilmentatur. L-unika informazzjoni li giet ipprezentata lill-Arbitru f'dan il-kaz fir-rigward tal-investimenti li kellu l-ilmentatur kienet id-dikjarazzjoni tal-ilmentatur stess fl-*affidavit* tieghu fejn iddikjara li "*qabel dan l-investiment jien kelli investimenti fil-La Valette Euro Income Fund, La Valette European Bond Fund u La Valette Sterling Income Fund*", kif ukoll registru tal-*holdings*[73] li l-ilmentatur kellu fil-La Valette Funds SICAV p.l.c. Dan jindika investimenti fil-*La Valette Euro Income Fund, La Valette European Bond Fund u La Valette Sterling Income Fund,* u kif ukoll il-LVMMPF fejn bejniethom l-investimenti kellhom valur totali ta' €27,744.44.

Konkluzjoni

a) Fuq il-kwistjoni jekk l-ilmentatur kienx jikkwalifika bhala *experienced investor* jew le, il-provditur tas-servizz stess accetta l-konkluzjoni tal-Mazars li l-ilmentatur ma kienx jikkwalifika bhala *experienced investor* peress li hareg rifuzjoni lill-ilmentatur wara r-*review* li sar tal-*file* tal-ilmentatur minn Mazars u dan minhabba direttiva li inghatat mill-MFSA.

   Galadarba l-Bank stess iddecieda li wara r-*review* tal-Mazars l-ilmentatur ma kienx *experienced investor,* allura, dan il-prodott qatt ma seta' jbieghu lill-ilmentatur ghaliex ma kienx eligibbli li jinvesti fih peress li l-Fond kien *a*

[72] *Ibid.*
[73] A fol 12-17

Professional Investors Fund u mhux ghall-klijenti *retail* u bla esperjenza bhall-ilmentatur. Dan ifisser li sar *investment misselling* tal-prodott.

b) F'dan ir-rigward, L-Arbitru ikkunsidra l-aspetti tal-ineligibilità tal-ilmentatur fl-investiment in kwistjoni kif ukoll il-mod u c-cirkustanza ta' kif inbiegh dan l-investiment.

Mill-aspett ta' bejgh tal-prodott, il-provditur tas-servizz ma gab l-ebda prova ta' kif inbiegh il-prodott u x'mizuri ha biex jara jekk il-prodott kienx *suitable* ghac-cirkostanzi tal-ilmentatur u wkoll ghall-profil tieghu. U dan f'kuntest fejn l-ilmentatur kien f'età avvanzata ta' 71 sena meta sar l-investiment u fejn wiehed, allura, jistenna li investiment ghandu jimmira li jippreserva l-kapital ghall-pensjoni u mhux li jkun ta' certu riskju.

Lanqas ma johrog li l-ilmentatur inghata mill-provditur tas-servizz materjal informattiv bhall-Prospett tal-Fond, hekk kif kien obbligat li jsir, fosthom, skont *Standard Licence Condition 3.03(h)* tal-*Investment Services Guidelines* li kienu applikabbli ghall-provditur tas-servizz dak iz-zmien u li tirrikjedi li provditur tas-servizz ghandu jizgura li *"customers and prospective customers are provided with adequate information on products sold or promoted by the Licence Holder".*

c) Min-naha ta' eligibilità ma inghatat l-ebda dokumentazzjoni jew informazzjoni mill-provditur tas-servizz fuq liema bazi l-ilmentatur kien jissodisfa l-kriterju tal-USD50,000, hekk kif gie spjegat aktar 'il fuq f'din id-decizjoni. Anzi, mill-informazzjoni li ta l-ilmentatur stess, dan il-kriterju ma kienx jilhqu.

Jekk wiehed ukoll izomm f'mohhu d-definizzjoni b'mod holistika u kompluta, hekk kif hi specifikata fid-definizzjoni tal-Prospett Supplimentari, huwa ikkunsidrat, izjed u izjed, li ma hemm l-ebda bazi cara, konvincenti u ragonevoli fuq xiex wiehed jista' jqis lill-ilmentatur bhala "*having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved,"* li hija parti principali tad-definizzjoni ta' *experienced investor,* u dan meta wiehed iqis:

i. ic-cirkostanzi in kwistjoni u n-natura ta' investimenti ohra li kellu l-ilmentatur fejn l-ilmentatur spjega li l-investimenti li kellu qabel kienu biss il-*La Valette Euro Income Fund, La Valette European Bond Fund u La Valette Sterling Income Fund*. Dawn kienu kollha investimenti immirati ghal *retail investors* u jinvestu f'assi mhux relatati ma' proprjetà immobbli u, ghalhekk, sostanzjalment differenti min kif kien l-LVMMPF li kien intenzjonat ghall-*Professional Investors.*

ii. il-profil tal-ilmentatur, peress li l-ilmentatur kien anzjan fejn il-professjoni tieghu ma kinetx relatata mas-settur finanzjarju; l-esperjenza f'investimenti kienet wahda limitata ghall-ahhar hekk kif deskritt hawn fuq, u hekk kif iddikjarat minnu stess huwa ma tantx kien jifhem f'investimenti finanzjarji li jigu offruti lilu u dejjem strah fuq ir-rakkomandazzjonijiet u pariri li kienu jtuh l-ufficjali tal-Bank.[74]

Ghalhekk ma jistax jigi kkunsidrat li b'xi mod l-ilmentatur kellu l-*"expertise* u *knowledge to be in a postion to make [his] own investment decisions and understand the risks involved"* fl-investiment *de quo* hekk kif deskritt fid-definizzjoni ta' *experienced investor*.

d) Barra minn hekk, kif digà intqal, l-*Experienced Investor Declaration Form*[75] tiddeskrivi biss it-tliet kriterji fuq liema bazi l-investitur jissodisfa d-definizzjoni ta' *Experienced Investor*, izda ma tispecifikax u ma tinkludix b'dettall u prominenza l-paragrafu principali u inizjali li minnu titlaq u tizvolgi l-istess definizzjoni hekk kif, fil-fatt, deskritta b'mod komplut fis-sezzjoni '*Definitions*' fil-Prospett Supplimentari.

Dan l-aspett materjali huwa nieqes u jidher li anke fil-prattika gie injorat jew ma inghatax l-attenzjoni dovuta meta nbiegh l-istess Fond ghal iskop tal-eligibilità ta' investitur bhala *experienced investor*.

Huwa, allura, kkunsidrat li meta l-ilmentatur kien qieghed jiffirma l-*Experienced Investor Declaration Form* hekk kif pprezentata lilu, l-ilmentatur ma giex infurmat b'mod car u inekwivoku li permezz tal-firma tieghu kien qed jiddikjara li huwa ghandu *"expertise, experience and*

[74] A fol 71-72
[75] A fol 81

knowledge" li jaghmluh f'pozizzjoni li jifhem ir-riskji involuti u jiehu decizjonijiet dwar investiment.

Dan apparti l-fatt li ma kienx hemm bazi fuq xiex wiehed jikkunsidra li l-ilmentatur huwa eligibli bhala *experienced investor* hekk kif anke kkonfermat minn Mazars u accettat mill-provditur tas-servizz.

e) Il-provditur tas-servizz kellu jiehu certu mizuri ragonevoli biex jara li investitur jissodisfa b'mod konkret id-definizzjoni ta' *Experienced Investor* u dan ghal interess tal-klijent tieghu stess li kien qieghed jidhol fi *Professional Investor Fund* u mhux xi fond ghal *retail investors.*[76] Dan, izjed u izjed, fil-kuntest fejn il-provditur tas-servizz kien qieghed ibiegh prodott immanigjat u mahrug minn kumpanija affiljata mieghu stess (hekk kif johrog minn pagna 26 tal-Prospett Supplimentari tal-LVMMPF) u fejn wiehed huwa ghalhekk mistenni li jezercita izjed prudenza u diligenza fic-cirkostanzi.

f) Finalment, il-provditur tas-servizz kellu l-obbligu li jagixxi "*with due skill, care and diligence*" u fl-ahjar interess tal-ilmentatur hekk kif rikjest minn *Standard Licence Condition 3.03* tal-*Investment Services Guidelines,* u f'dan ir-rigward il-provditur tas-servizz ma gabx evidenza konvincenti u sufficjenti li dan l-obbligu intlahaq hekk kif ragonevolment mistenni fir-rigward tal-ilmentatur, u dan meta wiehed jikkunsidra d-diversi nuqqasijiet ampjament imsemmija hawn fuq min-naha tal-provditur tas-servizz.

Ghal dawn ir-ragunijiet l-ilment huwa wiehed ekwu, gust u ragonevoli u qed jigi milqugh sakemm dan huwa kompatibbli ma' din id-decizjoni.

L-ilmentatur kien investa s-somma ta' €18,750 fis-27 ta' Frar 2007,[77] u mal-Offerta inghata lura s-somma ta' €12,006.69.[78] L-ilmentatur ircieva wkoll is-somma ta' €3,862.66 mill-provditur tas-servizz wara r-*review* tal-*file* tieghu minn Mazars.[79]

---

[76] Fis-sezzjoni intitolata '*Important Information*' f'pagna 6 tal-Prospett Supplimentari datat 1 ta' Settembru 2005, hemm fil-fatt imnizzel li *PIFs*, jigifieri '*Professional Investor Funds*' huma fil-fatt '*Non-Retail Schemes*'.

[77] A fol 82

[78] A fol 8 u 9

[79] A fol 11

Fic-cirkustanzi huwa meqjus li l-ilmentatur ghandu jitpogga lura fil-pozizzjoni qabel ma ghamel l-investiment originali u ghandu, f'dan ir-rigward, jiehu lura s-somma li tibqa' li tammonta ghal €2,880.65.

Ghaldaqstant, ai termini tal-Artikolu 26(3)(c)(iv) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, l-Arbitru qed jordna lil Bank of Valletta p.l.c. ihallas lill-ilmentatur is-somma ta' elfejn, tmien mija u tmenin ewro u hamsa u sittin centezmu.

Bl-imghaxijiet legali mid-data li fiha l-ilmentatur ipprezenta dan l-ilment sad-data tal-hlas effettiv.

Bl-ispejjez kontra l-provditur tas-servizz.

Dr Reno Borg
Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji